

30. ČÍSLO / VII. ROČNÍK

7 Kč (8,50 Sk)

25. ČERVENCE 1999

Z obsahu:

Soud a milosrdenství

Jan Pavel II. při
generální audienci
7. července 1999
– strana 2 –

Na prahu Velkého jubilea

List Jana Pavla II.
– strana 4 –

První světící biskup v Brně

– strana 5 –

O jedné laické iniciativě

– strana 6 –

Muž a žena před Bohem

Dr. Vanda Poltavská
– strana 7 –

Pramen života a svatosti

Homilie Svatého
otce v Elbongu
6. června 1999
– strana 8 –

Křížové výpravy – mýtus a skutečnost

– strana 9 –

Asi nikoho neměl...

– strana 12 –

Deklarace vrátí dětem právo na život

– strana 14 –

Chrám Zvěstování v Nazaretě

*(Jan Pavel II. o putování na místa spojená
s dějinami spásy – na str. 4)*

Soud a milosrdenství

V žalmu 116 čteme: *Dobry a spravedlivý je Hospodin, náš Bůh je milosrdný* (v. 5). Při prvním pohledu se mohou soud a milosrdenství jevit jako nesmiřitelné skutečnosti, anebo se přinejmenším druhá jeví jako integrovaná s první pouze v případě, že tato zmírní svou neúprosnou moc. Jenže je třeba pochopit logiku Písma, které je spojuje pospolu, a dokonce je představuje způsobem, že nemohou existovat jedna bez druhé.

Smysl božské spravedlnosti se rozvíjel postupně ve Starém zákoně počínaje situací toho, kdo konal dobro a cítí se nespravedlivě ohrožen. Hledá tedy u Boha útočiště a obranu. Tato skutečnost je vyjádřena vícekrát v žalmech, které např. potvrzují: *Vím, že Hospodin hájí při ubohých a právo chudých. Ano, spravedliví budou chválit tvé jméno, poctiví budou u tebe přebývat.* (Ž 140,13-14)

Boží spravedlnost a milosrdenství ve Starém zákoně

Zásah ve prospěch utlačovaných je chápán v Písmu především jako spravedlnost, totiž jako věrnost Boha spasitelným slibům, které učinil Izraeli. Jedná se tedy u Boha o spravedlnost, která vyplývá z nezištné a milosrdné iniciativy, k níž je zavázán svému národu věčnou smlouvou. Bůh je spravedlivým, protože zachraňuje a plní své sliby, zatímco soud nad hříchem a nad bezbožnými je rubem jeho milosrdenství. Této

milosrdné spravedlnosti může vždy důvěřovat hříšník, který upřímně koná pokání (srov. Ž 51,6.16).

Ve srovnání s nesází, s jakou je možno najít spravedlnost u lidí a jejich institucí, v Bibli si razí cestu perspektiva, že spravedlnost se uskuteční v plné míře teprve v budoucnosti skrze dílo tajemné osobnosti, která postupně přijímá stále přesnější »mesiánské« znaky: jako král nebo královský syn (srov. Ž 72,1), výhonek, který vypučí z kmene Jesse (Iz 11,1), spravedlivý výhonek, který vzchází z Davida (Jr 23,5).

Postava Mesiáše, nastíněná v mnoha textech především prorockých knih, přejímá tak v optice spásy funkci vlády a soudu k prospěchu a rozkvětu společenství a jeho jednotlivých členů.

Soudcovská funkce bude vykonána nad dobrými i nad ničemníky, kteří se spolu dostaví k soudu, kde se triumf spravedlivých promění v hrůzu a děs bezbožných (srov. Mdr 4,20-5,23; srov. také Dt 12,1-3). Soud svěřený »Synu člověka« v apokalyptické perspektivě knihy Danielovy bude mít za následek triumf národa svatých Nejvyššího nad zkázou království země (srov. Dt 7, zvl. vv 18 a 27).

Na druhé straně i ten, kdo může očekávat blahosklonný rozsudek, je si vědom vlastních omezení. Tak se vynořuje vědomí, že je nemožné být spravedlivý bez božské milosti, jak připomíná žalmista: *Hospodine, ...odpověz mi pro svou sprave-*

dlnost. Nevolej na soud svého služebníka: nikdo živý není před tebou spravedlivý. (Ž 143,1-2)

Novozákonní prohloubení pojmů spravedlnosti a milosrdenství

V podstatě stejná logika se znovu objevuje v Novém zákoně, kde se božský soud váže na spásonosné dílo Kristovo. Ježíš

neposlušnosti, aby všem prokázal milosrdenství. (Řím 11,32) Láska, která je základem Božského jednání a měla by se stát základní ctností věřícího, nás proto nutí, abychom měli důvěru pro den soudu a vyloučili každý strach (srov. 1 J 4,18). Také lidský soud by měl napodobit onen soud božský, aby byl vykonán podle zákona svobody, ve kterém má právě převažovat

je Syn člověka, kterému Otec předal moc soudit. On vykoná soud nad těmi, kteří vystoupí z hrobů, a oddělí ty, kteří jsou určeni ke vzkříšení pro život, od těch, kteří zakusí vzkříšení pro zatracení (srov. J 5,26-30). Nicméně, jak zdůrazňuje evangelista Jan, *Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, nýbrž aby svět byl skrze něho spasen.* (J 3,17) Jen ten, kdo odmítne spásu, kterou mu Bůh nabízí ve svém nekonečném milosrdenství, bude odsouzen, protože se sám odsoudí.

Svatý Pavel prohlubuje v spasitelném smyslu pojem *Boží spravedlnosti*, která se uskutečňuje *na základě víry v Ježíše Krista pro všechny, kteří věří* (Řím 3,22). Boží spravedlnost je důvěrně spojena s darem smíření: jestliže se Kristovým prostřednictvím necháme smířit s Otcem, můžeme se i my stát skrze něho spravedliví u Boha (srov. 2 Kor 5,18-21).

Soud a milosrdenství se tak spojují jako dvě dimenze téhož tajemství lásky: *Bůh totiž dopustil, abychom všichni upadli do*

milosrdenství: Tak mluvíte a tak jednete jako lidé, kteří mají být souzeni podle zákona svobody. Neboť soud bez milosrdenství pro toho, kdo neprokázal milosrdenství. Ale milosrdenství vítězí nad soudem. (Jk 2,12-13)

Milosrdná láska Otce

Bůh je Otec milosrdenství a veškeré útěchy. Právě proto v páté prosbě v modlitbě nad modlitby *Otče náš* »naše prosba začíná „vyznáním“, kterým zároveň vyznáváme svou ubohost i jeho milosrdenství« (KKC 2839). Tím, že nám zjevil plnost Otcova milosrdenství, nás Ježíš také naučil, že k tomuto Otci, tak spravedlivému a milosrdnému, se přistupuje pouze skrze zkušenost milosrdenství, kterým se mají odlišovat naše vztahy k bližním. »Tento proud milosrdenství nemůže do našeho srdce proniknout, jestliže jsme neodpustili tomu, kdo nás urazil. Srdce se uzavře a jeho tvrdost je činí nepropustným pro milosrdnou lásku Otce.« (KKC 2840)

L'Osservatore Romano
8. července 1999

OBNOVIT BOJ PROTI ATEISMU

Papež vyzval italské biskupy, aby znovu zahájili boj proti ateismu, relativismu a egoismu. Vyzval rovněž 400 italských biskupů, aby se plně věnovali hlásání evangelia a řešili problém povolání k duchovnímu stavu. Právě množství problémů, na které Církev naráží, svědčí o tom, že její poslání musí pokračovat novou evangelizací. I v Itálii je třeba evangelizaci rozšířit a prohloubit, aby nevymizel její křesťanský a katolický charakter.

Poklad nad poklady

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli

Boží velkodušná nabídka, které jsi svědkem v dnešním prvním čtení, se netýká pouze mladého Šalomouna. Každé tvoje setkání s Pánem představuje pro tebe podobnou výhodu: *Žádej si, co bych ti měl dát.* Vyprošuj si vždy znovu a znovu *chápaté srdce, abys rozlišoval dobro a zlo.* Není snad opravdová moudrost právě to, čeho je nám nejvíce zapotřebí? Lidé si navzájem při svých setkáních přejí vše možné, jen ne moudrost, jako by se domnívali, že je pro každého samozřejmostí, a při tom se tak velice mýlí, když za moudré pokládají spíše toužit po bohatství, po moci a dlouhém životě.

Ježíš ti tentokrát ve svých docela kratičkých podobenstvích ukazuje s přesvědčující výmluvností, v čem spočívá skutečná moudrost: především v tom, že dokážeš rozpoznat, co je pro tebe skutečně jediným a nedocentelným pokladem, protože když doopravdy objevíš jeho hodnotu, pak po tomto poznání nebudeš váhat zbavit se rázem všeho ostatního, jen abys podržel to jediné, co má skutečnou cenu.

Šťastní nálezci, jakmile rozpoznali hodnotu toho, co našli, z radosti nad tím jdou a prodávají **všechno**, co mají. I to, co jim bylo dosud jakkoliv drahé, v čem nacházeli své celé potěšení, to všechno náhle ztrácí svou cenu. Teprve když našli skutečný poklad, poznali, jak nedostatečné je všechno, na čem si dosud zakládali.

Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.⁽¹⁾ Nevíš o žádném pokladu, před nímž by vybledly všechny radosti, jimiž se dosud sytí tvé srdce, takže poletuje jako motýl od květu ke květu? Znamená to pouze, že jsi ještě doopravdy nerozpoznal, kde je tvá jediná a nejvzácnější perla.

A přece tvůj Poklad je ti tak nablízku. Skutečnost, že jsi právě nyní mezi Ježíšovými učedníky, že ti odhaluje tajemství svých darů, ačkoliv tvé srdce dosud váhá, brání se, ještě se obává, jako by ohrožoval tvé nejmilejší »poklady«, to všechno je pro tebe důkazem, že Bůh si i tebe již od věčnosti *vyhlédl, že si tě předurčil, abys byl ve shodě s obrazem jeho Syna.* Slyšíš dobře: jde o více než o pouhou podobu. Jsi tedy od věčnosti přizván ke shodě, k **ztotožnění s Pánem.** Není právě toto tvůj největší poklad? Myslíš, že můžeš ještě někde jinde najít něco drahocennějšího?

Stále se ještě lekáš představy, že se máš vzdát všeho, co máš? Spíše se boj, že nevidíš dostatečně tu nedocenitelnou důstojnost daru, ke kterému jsi povolán. Poklad, který ti Bůh svým pozváním k ztotožnění nabízí, je tak nesmírný, že jej ve skutečnosti můžeš koupit jen hluboko pod cenou. Všechno to, co vůbec jsi a co máš k dispozici, je vedle něho pouhé smítko. Kdyby ke všemu »tvému«, co můžeš nabídnout, Ježíš sám nepřiložil všechnu váhu své milosrdné lásky, nikdy by tvá miska nemohla vyvážit tíhu pokladu, který se ti nabízí. Vždyť tvůj »prodej« je ve skutečnosti jen tvým úplným odevzdáním, je to tvé dokonalé zasvěcení, při kterém pouze pokorně vracíš svému Bohu tak, jak můžeš, všechno, co jsi dostal z jeho ruky. Jemu to však úplně postačí, aby ti výměnou dal **sám sebe.**

Ta největší cena, kterou při tom můžeš svému Bohu nabídnout, je cena tvé **vlastní vůle.** Ale právě tím otevíráš prostor pro největší poklad, který vůbec můžeš najít, a tím je **jeho vůle.** To, oč denně prosíš nebeského Otce v modlitbě, kterou tě Ježíš naučil, má se uskutečňovat přímo v tvém srdci. Zbývá ti jediné, ale nejradošnější a trvalé svobodné rozhodnutí: **Bud' vůle tvá!** Tvá perla nad perly je ona dokonalá *shoda*, kterou chce v tobě Ježíš uskutečnit, ona ničím nezasloužená možnost, aby On sám se stal svou vlastní nejsvětější vůlí tou nejpodstatnější částí tvé bytosti a jediným smyslem tvého života. Nechce být pouze tvým vzorem, který bys napodoboval tak, jak se to líbí tobě. Ježíš tě chce přetvořit, abys už nechtěl ty, ale aby on sám v tobě chtěl, co chce Otec, který je v nebesích. Chce tak s tebou sdílet své odvěké plány a božská zaslíbení, chce s tebou sdílet svůj způsob života. Když se stal Ježíš člověkem, také nežil svou vůlí. *Sám od sebe nemohl dělat nic.* Žil zcela a bezvýhradně *vůli toho, který jej poslal.*⁽²⁾ To je nejvznešenější synovství, k němuž tě povede. Nikdy bys nebyl schopen dosáhnout takové shody, kdybys chtěl sám od sebe sladit svou vůli s jeho vůlí. To Ježíš ti umožnil tuto výměnu, když před svou smrtí přednesl Otcí své poslední přání, aby *jeho láska byla v tobě a on aby byl v tobě.*⁽³⁾ Rozjíměj o tomto pokladu tak dlouho, dokud tě zaplaví zcela nová, dosud neznámá radost, která pak už nehasne ani tvář v tvář kříži a nejvyšší oběti.

Velebím tě, Pane nebes a země, že mně, tak maličkému, chceš zjevit nejhlubší tajemství Božího království.⁽⁴⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mt 6,21; ⁽²⁾ srov. J 5,30;

⁽³⁾ srov. J 17,25; ⁽⁴⁾ srov. zpěv k Aleluja.

Liturgická čtení

1. čtení – 1 Král 3,5.7–12

Hospodin se zjevil Šalomounovi ve snu v noci. Bůh pravil: „Žádej si, co bych ti měl dát.“ Šalomoun řekl: „Hospodine, můj Bože, tys učinil svého služebníka králem místo Davida, mého otce. Ale já jsem mladíček a nevím si rady. Tvůj služebník je však uprostřed tvého lidu, který sis vyvolil, lidu četného, který nelze pro množství ani sečíst, ani odhadnout. Dej proto svému služebníku chápaté srdce, jak vládnout nad tvým lidem a rozlišovat dobro a zlo, neboť kdo by jinak mohl vládnout nad tímto tak početným lidem?“ Pánu se líbilo, že Šalomoun žádal právě toto, a proto mu řekl Bůh: „Poněvadž jsi žádal právě toto a nežádal sis dlouhý věk ani bohatství ani život svých nepřátel, ale přál sis chápat právo, hle – splním tvá slova. Dám ti moudré a prozíravé srdce, že nebylo podobného před tebou, ani po tobě podobné nepovstane.“

2. čtení – Řím 8,28–30

Bratři! Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které napřed poznal, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

Evangelium – Mt 13,44–52

Ježíš řekl zástupům: „Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí.

Nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. Dále je nebeské království podobné síti, která se spustí do moře a zahrne všechno možné. Když je plná, rybáři ji vytáhnou na břeh, posadí se, co je dobré, vyberou do nádob, co však za nic nestojí, vyhodí. Tak to bude při skonání věku: Vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých a hodí je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. Rozuměli jste tomu všemu?“

Odpověděli: „Ano.“

A on jim řekl: „Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.“

Na prahu Velkého jubilea

List Jana Pavla II. o putování na místa spojená s dějinami spásy

Po letech přípravy stojíme nyní na prahu Velkého jubilea. Za ta léta se v celé Církvi udělalo velmi mnoho, abychom připravili tuto událost milosti. Nyní nadešel čas, abychom učinili poslední přípravné kroky jako před velkou cestou. Ve skutečnosti Velké jubileum nespočívá v řadě splněných záměrů, ale ve velké vnitřní životní zkušenosti. Vnější iniciativy mají smysl natolik, do jaké míry jsou vyjádřením hlubokého úsilí, které se týká srdce jednotlivých osob. Právě tuto vnitřní dimenzi jsem chtěl dnes připomenout, ať už v apoštolském listě *Tertio millennio adveniente* nebo v bule *Incar-nationis mysterium*, která Jubileum vyhláší. Oběma se dostalo širokého a srdečného přijetí. Biskupové vám poskytli významné pokyny a témata navržená pro jednotlivé roky přípravy byla předmětem širokých meditací. Za to všechno chci Pánu vyjádřit dík a pastýřům i celému Božím lidu procítěné ocenění.

Bezprostřední blízkost Jubilea mě vybízí, abych vám předložil úvahu spojenou s přáním vykonat osobně, bude-li Bůh chtít, zvláštní jubilejní pouť na některá místa, která jsou zvláštním způsobem spojena s vtělením Božího Slova, událostí, kterou si ve Svatém roce právě připomínáme.

Moje úvaha se tedy nese k Božím »místům«, jejichž prostor si Bůh vybral, aby zbudoval svůj »stan« mezi námi (J 1,14; srov. Ex 40,34-34; 1 Kor 10-13), aby umožnil lidské bytosti setkat se bezprostředně s ním. V určitém smyslu tak dokončují úvahu v *Tertio millennio adveniente*, v níž vůdčí perspektivou bylo zdůraznění »času« na pozadí dějin spásy.

Ve skutečnosti v konkrétním uskutečnění tajemství vtělení

dimenze »prostoru« není méně důležitá než dimenze času.

Při prvním pohledu mluvit o určených »prostorech« ve vztahu k Bohu by mohlo vyvolat určité rozpaky. Není snad prostor stejně jako čas zcela podřízen Boží vládě? Vždyť všechno vyšlo z jeho rukou a není místa, na kterém by nebylo možno setkat se s Bohem: *Bohu patří země i to, co je na ní, svět i ti, kdo jej obývají. On jej založil nad moři, upevnil jej nad proudy vod.* (Ž 24,1-2) Bůh je stejným způsobem přítomen v každém koutu země, takže celý svět je možno považovat za »chrám« jeho přítomnosti.

To ovšem nebrání, aby tak, jako se v čase mohou střídát *kairoi*, období zvláštní milosti, analogickým způsobem mohl být poznamenán prostor zvláštními spasitelnými Božími zásahy. Ostatně je to intuice, která je přítomná ve všech náboženstvích, ve kterých se nacházejí nejen chrámy, ale také posvátné prostory, v nichž je možno setkání s božským zakoušet zvláště silným způsobem, než je tomu běžně v nesmírnosti kosmu.

S ohledem na tuto obecnou náboženskou tendenci nabízí Bible zvláštní poselství tím, že umísťuje téma »posvátného prostoru« do horizontu dějin spásy. Bible na jedné straně upozorňuje na rizika ukrytá ve vymezení takového prostoru, pokud se tak děje ve spojitosti se zbožštěním přírody – připomeňme si např., jak ostrou polemiku ve jménu věrnosti Hospodinovi, Bohu exodu, vedli proroci proti modlářství; na druhé straně nevyklučuje kultovní použití prostoru v míře, která plně vyjadřuje zvláštnost Božího zásahu v dějinách Izraele. Posvátný prostor se postupně »soustřeďuje« do jeruzalémského chrámu, kde Bůh Izraele chce, aby byl uctíván

a aby se zde, v určitém smyslu, setkával s lidmi. Oči putujícího Izraele se obracejí k chrámu a jeho radost je veliká, když dospěje na místo, které Bůh vybral za svůj příbytek. *Zaradoval jsem se, když mi řekli, do domu Hos-*

Pohled na dnešní Nazaret

podinova půjdeme. Již stojí naše nohy v tvých branách, Jeruzaléme. (Ž 122,1-2)

V Novém zákoně má toto »soustředění« posvátného prostoru svůj vrchol v Kristu, který je nyní osobně novým »chrámem« (srov. J 2,21), ve kterém *přebývá veškerá plnost božství* (Kor 2,9). S jeho příchodem má kult překonat materiální chrámy, aby se změnil na kult v *duchu a v pravdě* (J 4,24). V Kristu je pak v Novém zákoně i Církve pokládána za »chrám« (srov. 1 K 3,17), a je jím tedy každý Kristův učedník, nako-lik v něm přebývá Duch Svatý (srov. 1 K 6,19; Řím 8,11). Toto vše zřejmě nevyklučuje, aby křesťané nemohli mít místa kultu, jak ukazují dějiny Církve; je nicméně nezbytné, aby se nezapomínalo na jejich charakter zaměřený na kultovní a bratrský život společenství s vědomím, že Boží přítomnost svou povahou nemůže být uzavřena na žádném místě, poněvadž všechna místa prostupuje a v Kristu má plnost svého vyjádření i svého vyzarování. Tajemství

vtělení tedy znovu uvádí na správnou míru obecnou zkušenost »posvátného prostoru« tím, že jej na jedné straně vymezuje a na druhé straně zvýrazňuje jeho důležitost v novém významu. Vztah k prostoru je tedy obsažen v samotném faktu, že Slovo se *stalo tělem* (srov. J 1,14). V Ježíši přijal Bůh v Nazaretě charakteristiky vlastní lidské

přirozenosti včetně lidské nezbytnosti přináležet k určitému národu a k určité zemi. *HIC DE VIRGINE MARIA IESUS CHRISTUS NATUS EST* (*Zde se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus*) – svou zvláštní výmluvnost má tento nápis umístěný v Betlémě právě na tom místě, kde se podle tradice Ježíš narodil. Fyzická konkrétnost země a jeho geografické souřadnice vytvářejí jednotu s pravdou o lidském těle, které Slovo přijalo.

A právě proto v perspektivě dvoutisícího výročí vtělení vyjadřuji velké přání jít osobně, abych se modlil na hlavních místech, která ve Starém i Novém zákoně poznala Boží zásahy až k dosažení vrcholu tajemství vtělení a Kristovy paschy. Tato místa jsou nesmazatelně přítomna v mé paměti, když jsem měl v r. 1965 příležitost navštívit Svatou zemi. Byl to nezapomenutelný zážitek. Ještě dnes se rád vracím plný emocí ke stránkám, které jsem tehdy napsal. »Když jsem dospěl na tato místa, která jsi naplnil

jednou pro vždy sám sebou... Ó, místo! Kolikrát, kolikrát ses proměnilo, než ses stalo mým! Když on tě poprvé naplnil, nebylo jsi ještě žádným zevním místem, bylo jsi jen lůnem jeho Matky. Ó, vědomí, že kameny, po kterých kráčím v Nazaretě, jsou tytéž kameny, kterých se dotýkala jeho noha, když on byl tvým místem, jediným na světě. Potkal tě skrze kámen, po kterém kráčela noha tvé Matky! Ó, místo, místo Svaté země, jaký prostor ve mně zaujímáš! Proto nemohu po tobě šlapat svými kroky, musím pokleknout. A tak dnes dosvědčit, že ses stalo místem setkání. Pokleknám a připojuji tak svou pečeť. Zůstal jsem tu se svou pečeti, zůstal, zůstal, poneseš tě s sebou, přetvořím tě v sobě v místo nového svědectví. Odcházím jako svědek, který bude o tobě vydávat svědectví napříč staletími! (K. Wojtyła, Literární díla, básně a dramata, LEV 1993, s. 124)

Když jsem psal tato slova před více než třiceti lety, nebyl bych si představil, že svědectví, ke kterému jsem se tehdy zavázal, bych měl vydat jako nástupce Petrův, postavený do služeb celé Církve. Je to svědectví, které mě zařazuje do dlouhé řady osob, které v období dvou tisíc let šly hledat Boží stopy v oné zemi, která je právem nazvaná »svatá«, a znovu v nich kráčely po skalách, horách a vodách, které vytvářely scenérii pozemského života Božího Syna. Je znám starověký deník poutnice Egérie. Kolik poutníků, kolik svatých následovalo její putování v průběhu staletí. I když historické okolnosti narušily zásadně mírový charakter putování po Svaté zemi a daly mu výraz, který, bez ohledu na úmysl, se neshodoval s obrazem Ukřižovaného, duše uvědomělejších křesťanů směřovaly pouze k tomu, aby se v této zemi setkávaly s živou památkou Kristovou. A Prozřetelnost chtěla, aby vedle bratří z východních církví byli to pro západní křes-

ťanství především synové Františka z Assisi, světce chudoby, mírnosti a pokoje, kteří vyjadřovali v ryzím evangelijním smyslu křesťanskou touhu střežit místa, kde jsou zapuštěny naše duchovní kořeny.

A v tomto duchu, bude-li to Boží vůle, zamýšlím projít u příležitosti Velkého jubilea historické trasy spásy v zemi, ve které se udála.

Výchozím bodem budou některá typická místa Starého zákona. Toužím tím vyjádřit vědomí, že Církev má nezrušitelné pouto s prastarým národem Smlouvy. Abrahám je i pro nás nazýván »otcem víry« (srov. Řím 4; Gal 3,6-9; Žid 11,8-19). V evangeliu sv. Jana čteme slova, která Kristus pronesl jednoho dne právě o něm: *Abrahám zajásal, že uvidí můj den. Uviděl ho a zaradoval se.* (J 8,26).

Právě k Abrahámovi se váže první etapa cesty, po které toužím. Tal a Maqayyar na jihu Iráku, město, ve kterém podle biblického vyprávění Abrahám uslyšel slovo Hospodinovo, které jej vyhnalo do jeho země, k jeho národu a v určitém smyslu k němu samému, aby z něho udělalo nástroj svých plánů spásy, který zahrnoval budoucnost národa Smlouvy a také všechny národy světa: *Hospodin řekl Abrahámovi: »Odeber se do země, do své země, do své vlasti a do domu svého otce, do země, kterou ti ukáži. Udělám z tebe veliký národ a požehnám ti, udělám tvé jméno velikým a staneš se požehnáním. V tobě budou požehnány všechny rodiny země.«* (Gn 12,13) Těmito slovy začíná veliké putování Božího lidu. K Abrahámovi se dívají nejen ti, kteří od něho odvozují svůj fyzický původ, ale také ti, a je jich nesmírně mnoho, kteří se cítí jeho potomky »duchovními«, protože s ním sdílejí víru a bezvýhradnou odevzdanost spasitelné iniciativě Všemohoucího.

(Dokončení příště)

První světicí biskup v Brně

Dne 5. 7. 1999 na Velehradě oznámil apoštolský nuncius Giovanni Coppa zprávu, že papež Jan Pavel II. jmenoval světicím brněnským biskupem Mons. ThDr. Petra Esterku.

Petr Esterka se stává biskupem odpovědným za duchovní péči o české katolíky v cizině a papež Jan Pavel II. mu udělil titulární diecézi čefalenskou.

Biskupské svěcení přijme Mons. Esterka 11. září v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně.

Pro zajímavost – v historii brněnské diecéze, založené roku 1777, jde o jmenování v pořadí prvního světicího (pomocného) biskupa.

Mons. Petr Esterka se narodil 14. listopadu 1935 v Dolních Bojanovicích (okr. Hodonín).

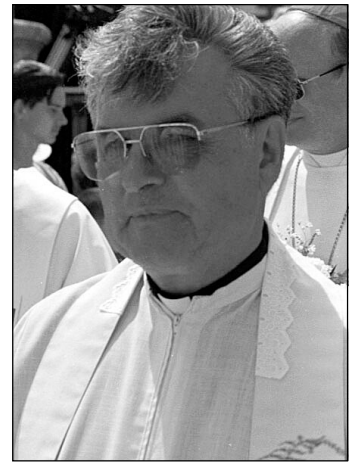
Pro nábožensko-politické přesvědčení byl už jako student perzekuován a po mnoha obtížích maturoval až v roce 1956 na jedenáctiletce v Hodoníně. Protože pronásledování komunistickým režimem provázené výsledky StB pokračovalo, začal se po maturitě připravovat na útěk do zahraničí.

15. června 1957 emigroval do Rakouska a tři měsíce pobýval v uprchlickém táboře v Glassenbachu u Salzburku.

V září 1957 byl přijat do Papežské koleje Nepomucenum v Římě a po dvou letech studia teologie na Lateránské univerzitě byl 9. 3. 1963 v bazilice

sv. Jana v Lateráně kardinálem Tragliou vysvěcen na kněze. Po získání licenciátu teologie v červnu 1963 byl poslán mezi

krajany do arcidiecéze San Antonio v Texasu.

V roce 1966 se vrátil do Říma, kde se začal připravovat k doktorské práci na téma „The Unionistic Congresses at Velehrad“, kterou o rok později obhájil. Po návratu do USA v létě 1967 zahájil své akademické působení v koleji svatě Kateřiny v Saint Paul v Minnesotě, kde byl roku 1980 jmenován řádným profesorem. Po celou dobu vypomáhal v duchovní správě řady farností.

Současně v letech 1974 až 1995 působil v americkém letectvu jako vojenský kaplan v záloze.

V roce 1978 se začal Petr Esterka intenzivněji věnovat práci mezi českými katolíky v USA a Kanadě.

Roku 1984 byl požádán biskupem Janem Mořkovským, aby založil Spolek sv. Vojtěcha pro záchranu římské Papežské koleje Nepomucenum.

V roce 1986 byl biskupem Jaroslavem Škarvadou, který působil v Římě a pečoval o naše krajany v zahraničí, jmenován biskupským vikářem pro USA a Kanadu. V roce 1994 se jeho působení rozšířilo i na Austrálii.

Roku 1987 mu byl udělen titul Monsignor a roku 1992 byl jmenován čestným prelátem.

-bb-

O jedné laické iniciativě

V týdeníku německých katolíků diecéze Limburg *Der Sonntag* 26-27/6 1999 v článku Johanne Bechera nadepsaném: **Katolíci musí udělat další krok** se dočtete o »ekumenické diskusi« na sněmu německých evangeliků, který se konal ve Stuttgartu. Takové diskuse pořádá tzv. *Ústřední výbor německých katolíků* spolu s pořadatelem protestantského sněmu. Letošní diskuse měla téma: **Rozdělují úřady církev?** a zúčastnilo se jí údajně 5000 německých katolíků.

Podle této zprávy pořadatelé dospěli k názoru, že gordickým uzlem, který je třeba nyní rozseknout, je rozdílné pojetí úřadů v církvi. Z názorů autora článku a katolických zástupců, kteří na fóru vystupovali, nabude dojem, že to nebyla evangelická církev, která se odloučila od jediné církve Kristovy, že je to spíše církev katolická, která díky svému zkostnatělému pojetí úřadů sešla na scesti, a tak v církvi způsobuje existující rozdělení.

MARIOLOGICKÝ KONGRES V ROCE 2000

Jak oznámil Jan Pavel II. při modlitbě Anděl Páně 4. července v chrámě Božské lásky, který poprvé navštívil před dvaceti lety, uskuteční se ve dnech 15. až 24. září v příštím roce v tomto chrámě XX. mezinárodní mariologický kongres na téma *Tajemství Nejsvětější Trojice a Maria*: »Mám radost ze stále se prohlubující touhy rozjímat nad zvláštní rolí Panny Marie v tajemství Krista a Církve ve světle učení II. vatikánského koncilu. Jde tu o prohloubení úvah, které mají kořeny v lidové mariánské úctě. Tato prohloubená reflexe se přičiní o oživení, očistění a obsahové prohloubení této zbožnosti. Vyslovuji přesvědčení, že úcta vzdávaná Matce Boží pomůže každému věřícímu pochopit skutečný význam nadcházejícího Jubilea a otevřít se vnitřně Božímu milosrdenství.«

Důvod, proč nemůžeme slavit »společnou večeři«, vidí totiž účastníci diskuse v tom, že katolíci nechtějí uznat rovnoprávnost »evangelických úřadů«.

Katolíci diskutují tu projeví evangelikům v tomto směru neobyčejnou vstřícnost. Jak píše pan Becher, toto katolické »sebekritické doznání« vyvolalo u účastníků dlouhotrvající souhlasný potlesk.

Katolická teoložka a profesorka z Wuppertalu Dorotea Sattlerová tu mimo jiné prohlásila, že tzv. apoštolská posloupnost, tzn. skutečnost, že biskupské svěcení uděluje platně pouze ten, kdo je přijal vkládáním rukou jiného biskupa tak, že tato řada končí až u samotných apoštolů, je sice apologeticky zdůvodnitelná, ale historicky není prý vůbec doložena a je nanejvýš nepravděpodobná. Naopak paní profesorka prohlašuje, že dnes převládlo všeobecné přesvědčení jak mezi katolíky, tak mezi protestanty, že jediným »garantem spojení mezi apoštolskými dobami a přítomností církve není apoštolská posloupnost, ale Duch Svatý«. Proto tato teoložka plně chápe, jak se cítí zranění všichni protestantsí pastoři a pastorky, kterým katolická církev nechce přiznat stejnou »apoštolskou plnohodnotnost« jako svým kněžím. Paní Sattlerová klidně popřela podstatný rozdíl mezi svátostným a všeobecným kněžstvím, »i když to v praxi někdy vypadá tak, jako by zde nějaký podstatný rozdíl byl«. Tvrdí to dokonce s odvoláním na II. vatikánský koncil. (?) Za odměnu povzbudil evangelický profesor Hans Martin Barth z Marburgu katolické feministky: »Z dlouhodobého hlediska změni narůstající integrace žen do církevních úřadů nejdříve obraz úřadů a funkcí a následně i samotnou teologii úřadů. Emancipace žen se nakonec před římskokatolickou církví nezastaví.«

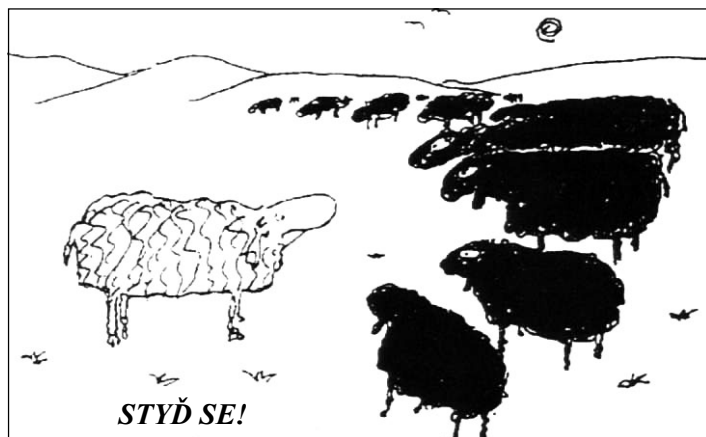
Zmrtvýchvstalý Kristus uděluje apoštolům svou moc posvěcovat, když jim dává Ducha Svatého; tím se apoštolové stávají Kristovými svátostnými znameními: mocí samého Ducha Svatého předávají tuto moc svým následovníkům. Tato »apoštolská posloupnost« je páteří celého liturgického života církve; je také svátostné povahy, protože je předávána prostřednictvím svátosti kněžského svěcení.
KKC 1087

Protože svátost kněžství je svátostí apoštolské služby, je vyhrazeno biskupům jako nástupcům apoštolů, aby předávali tento »duchovní dar«, »výhonek apoštolské setby« (LG 21). Právoplatně svěcení biskupové, tj. ti, kteří jsou v linii apoštolské posloupnosti, udělují platně tři stupně svátosti kněžství.
KKC 1576, 1087, 1576

Prezident Ústředního výboru německých katolíků Hans Joachim Mayer z Drážďan k tomu dodal: »Ve všech vztazích, ve kterých stojí úřad v církvi, ať už je to vztah k Božímu lidu, k odpovědnosti za uchování víry nebo i vztah k dějinám, které vycházejí od Krista, stojí dnes křesťané v jasném kontrastu ke svému společenskému prostředí. Ve svobodné společnosti... totiž existuje pouze časově omezený mandát daný volbou a v pluralitní společnosti má přítomnost primát před historickou kontinuitou.« Jinými slovy k čemu je

pež se svými postoji jako úhlavní nepřítel žádoucí jednoty křesťanů.

Zdá se, že výše jmenovaná dvojice aplaudovaná ekumenické vstřícnosti setrvává v tak »zastalé« katolické církvi spíše jako pátá kolona a že v ní zůstává také proto, že na evangelické straně by už tak populisticky úspěšná nebyla. Tam totiž jejich »moudrosti« už dávno zdomácněly. Němečtí biskupové jsou zřejmě nadměrně zaměstnání problémem, jak poslechnout papeže v otázce potratového poradenství, takže podob-

nám dnes apoštolská posloupnost, když stačí biskupa nebo biskupku zvolit (na pět let, aby nám nepřerostli přes hlavu).

Pokud bychom jim chtěli dát za pravdu, nakonec by nám nezbylo než zavést tzv. »Ústavu«, kterou nám doporučuje »Kairos«, a všechny problémy v církvi jsou rázem vyřešeny. Z takového zorného úhlu by se ovšem musel jevit současný pa-

ným laickým agitátorkám a agitátorům jako paní Sattlerová a pan prezident Mayer přenechávají zcela volné pole působnosti. Paní Sattlerová ovšem také působí na teologické fakultě a zasévá svou »teologii úřadů« do hlav dalších »teoložek a teologů«. Nebe vysoko, Pán Bůh daleko (a Řím konec konců taky).

-vu-

Muž a žena před Bohem

Izolace sexuálního života je degradující

Sexuální výchovu není možno oddělit od celkové výchovy osobnosti, která je ze své podstaty buďto mužem, nebo ženou. Výchova člověka je komplexní úkol. Její výsledek závisí na mnoha faktorech a uskutečňuje se po celý život. Z diskusí o sexuální výchově na školách by někdo mohl vyvodit závěr, že se jedná o zcela novou myšlenku. To by znamenalo, že dosud byly problémy lidské sexuality zamlčovány nebo potlačovány.

Ve skutečnosti se tyto problémy vždy respektovaly v celkovém poli výchovy, nikoli však bezprostředním způsobem. Také byly méně vystavovány do popředí, než je tomu nyní. Dnes se někteří lidé pokoušejí tyto problémy izolovat, jako by nebyly závislé na celkové výchově. To však je jak nemožné, tak škodlivé. **Jelikož člověk je komplexní bytost, představuje celek – a sexualita izolovaně neexistuje.**

Dnes se ovšem nejedná pouze o sexuální problematiku ve školách, nýbrž byla zpochybněna představa člověka jako takového. **Na tomto poli se odehrává ideologická bitva. Programy sexuální výchovy jsou výsledkem určité koncepce člověka, která dovoluje, aby se s ním manipulovalo a zacházelo jako s nějakou věcí.**

Sexualita je zcela lidská a je spojena s nejvyššími hodnotami: s životem a lidskou láskou. Církev vydala v posledních letech několik dokumentů na toto téma. Naše století se nevyznačuje pokrokem lidské kultury, naopak, zdá se, že je spíše epochou antikultury, když vezme v úvahu rozšiřování násilí a barbarství. Práva lidské osobnosti jsou porušována mnoha způsoby, a to zvláště v sexuální oblasti. Probíhá válka, v níž musíme hájit nejsvětější hodno-

ty a ve které nemůžeme ustoupit. Musíme dospět k výchově, která zabrání tomu, aby si člověk svým vlastním jednáním připravoval zničení.

Nebezpečí sexuální výchovy

Jakkoliv tato výchova zprostředkuje určité znalosti, a je jasné, že špatně připravení rodiče pak cítí, že nedorostli svému postavení, je třeba být velmi obezřetný, pokud jde o jakýkoliv školní programy na tomto úseku. V míře, v jaké je nezbytná výchova k opravdové lásce, existuje současně nebezpečí, že samotné poznatky natropí více škody než užítku, pokud tyto znalosti nejsou zasazeny do morálních souvislostí. Vědomosti na tomto úseku závisejí také od představ, kterým věříme. **Pokřtěné děti jsou vystaveny nebezpečí, že obdrží poznatky, které jsou neslučitelné s učením Církve. Pak jsou nejen vychovávány, ale také dezorientovány.** Protichůdné principy vedou k pochybnostem jak o křesťanských zásadách, tak o autoritě učitele a rodičů.

Jestliže tak delikátní obsah se probírá ve skupině bez ohledu na rozdílné prostředí, přípravu a zralost jednotlivců, může se stát, že chladné a technické představy o sexuálním životě mohou způsobit otřesy v dětské duši.

Když se hovoří o sexuálním životě v technických, nebo dokonce ve vulgárních výrazech, jak je tomu v mnoha příručkách, když se lidská sexualita srovnává se zvířecí, pak se o těchto věcech mluví ze zorného úhlu, který je zcela cizí jak poslání člověka jako takového, tak roli lidské sexuality. Výsledkem je vulgarizace, ztráta hlubšího smyslu posvátného tajemství lásky. Sexuální život se snadno stane předmětem nezdravých vtipkování a mluví se pak o něm bez náležité úcty. Jestliže věci

zjednodušíme, aniž bychom dospěli k hlubšímu významu, můžeme je, i docela proti své vůli, zcela zfalšovat. **Ještě horší situace nastává často tehdy, když se tak děje záměrně s úmyslem změnit mentalitu žáků a implantovat jim záludně vše dovolující postoje. To se týká právě těch nejzávažnějších a nejdůležitějších oblastí: čistoty, lásky a odpovědnosti za život.**

Jestliže se např. v příručce hovoří pouze o rozličných antikoncepčních metodách, a nepadne zde ani slovo o manželství, vyplývá z toho pro žáky zcela jasně, že sexuální život je možno praktikovat i mimo manželství, hlavně tak, aby při tom nedošlo k početí dítěte. Tak se šíří hnutí, které především propaguje ochranné prostředky. **Dítě se při tom pokládá za škodlivý element, kterému je třeba za každou cenu zabránit. I když se tu nemluví o potratu, dítě se tu jeví jako vetřelec.**

Největší útok na morální zákon a na mravní hodnoty spočívá v legalizaci potratu. Co dovoluje zákon, to je možno po-

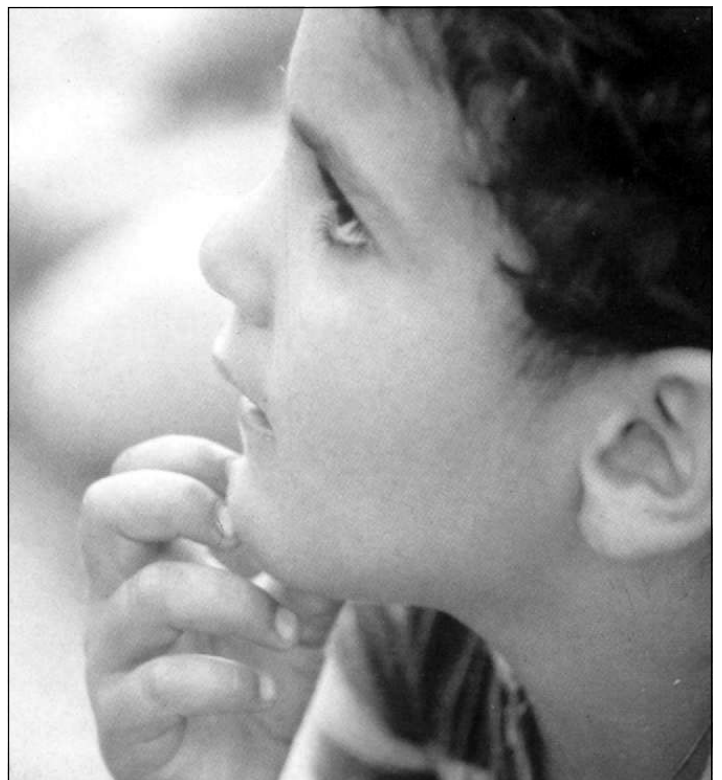
kládat za dobré. Tím způsobem se ničí lidské svědomí.

Hovořit o sexuálních technických a různých perverzních metodách na dosažení tělesného uspokojení, a to bez jakéhokoliv vztahu k morálce a bez zmínky o nějakém zákazu, nepředstavuje nic jiného než výzvu tyto metody vyzkoušet.

Ať už k takové výchově vedou jakékoliv důvody, taková prezentace sexuálního života zbavuje výchovu veškerých hodnot. Místo a bychom mladé lidi vychovávali, zbavujeme je jejich lidské důstojnosti. Není proto divu, že křesťané protestují proti takové výchově a požadují jiné programy, a co je důležitější, zcela jiná východiska ve vztahu k těmto otázkám.

Nejvhodnější prostředek, jak řešit tento problém, je zahrnout tyto otázky do výuky náboženství, takže se při tom současně vykládá také učení církve. Podkladem pro takovou výuku jsou texty jako *Humanae vitae*, *Persona humana*, *Familiaris consortio*, *Evangelium vitae* a *Charta práv rodiny*.

(Dokončení příště)

Pramen života a svatosti

Z homilie Svatého otce v Aeroklubu v Elbongu 6. června 1999

Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti, smiluj se nad námi!

Tak se modlíme v litaních k Božskému Srdci. Všechno to, co nám Bůh chtěl říci o sobě a o své lásce, vyjádřil prostřednictvím tohoto Srdce. Stojíme zde před nevyzpytatelným tajemstvím. Skrze Ježíšovo Srdce můžeme číst věčný božský plán spásy světa. Je to plán lásky. Litanie, které jsme zpívali, obdivuhodným způsobem obsahují celou tuto pravdu. Přišli jsme, abychom rozjímali o lásce Pána Ježíše, o jeho dobrotě, která soucítí s každým člověkem; abychom rozjímali o Srdci, které plane láskou k Otci v plnosti Ducha Svatého. Kristus, který nás miluje, nám ukazuje své Srdce jako pramen života a svatosti, jako zdroj našeho vykoupění. Abychom hlouběji pochopili tuto invokaci, je třeba se vrátit k setkání, které měl Ježíš se Samaritánkou v městečku Sychar blízko studny, která se zde nacházela od dob patriarchy Jakuba. Přišla, aby načerpala vody. Ježíš jí tedy řekl: »Dej mi napít.« A ona mu odpověděla: »Jak to, že ty, Žid, žádáš ode mne vodu, když jsem ženou Samaritánkou?« Evangelista dodává, že Židé nežili v přátelství se Samaritány. Obdržela od Ježíše tuto odpověď: »Kdybys znala Boží dar a toho, kdo ti říká ‚Dej mi napít‘, sama bys jej požádala, aby ti dal živou vodu (...) Voda, kterou já mu dám, stane se v něm pramenem tryskajícím do věčného života (srov. J 4,1-14). Tajemná slova.

Ježíš je pramen; od něho bere svůj počátek božský život v člověku. Stačí se k němu přiblížit, zůstat v něm, abychom měli tento život. A co je tento život, ne-li začátek svatosti člověka? Svatosti, která je v Bohu a které člověk může dosáhnout s pomocí jeho milosti? Všichni touží-

me pít z Božského Srdce, které je pramenem života a svatosti. Blahoslavení, kteří dbají na právo, kteří po všechen čas konají spravedlnost (Ž 106).

Bratři a sestry, rozjímání o Boží lásce, která se zjevuje v Srdci jeho Syna, vyžaduje od člověka přiměřenou odpověď. Nejsme povoláni k tomu, abychom pouze rozjímali o tajemství Kristovy lásky, nýbrž abychom v ní měli účast. Kristus říká: *Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání (J 14,15)*. Tím způsobem staví před nás velkou výzvu a současně podmínku: *Chceš-li mě milovat, zachovávej má přikázání, zachovávej Boží zákon, choď po stezkách, které ti Bůh vyznačil a které ti ukazuje příklad mého života*.

Boží vůle je, abychom zachovávali jeho přikázání, tj. zákon, který dal Bůh Izraeli na hoře Sinaj skrze Mojžíše. Tento zákon byl dán všem lidem. Poznáváme tato přikázání. Mnozí z vás si je opakují denně při své modlitbě. Je to zbožný a krásný zvyk. Zopakujme si jej, jak je zapsán v knize Exodus, abychom si potvrdili a obnovili to, co si pamatujeme.

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, který tě vyvedl z egyptské země z podmínek otroctví:

Nebudeš mít jiné bohy mimo mne!

Nevezmeš nadarmo jméno Hospodina, svého Boha.

Pamatuj, že máš světit sobotní den.

Cti otce svého a matku svou, aby se prodloužily tvé dni v zemi, kterou ti dá Hospodin, tvůj Bůh.

Nezabiješ.

Nesesmilníš.

Nepokradeš.

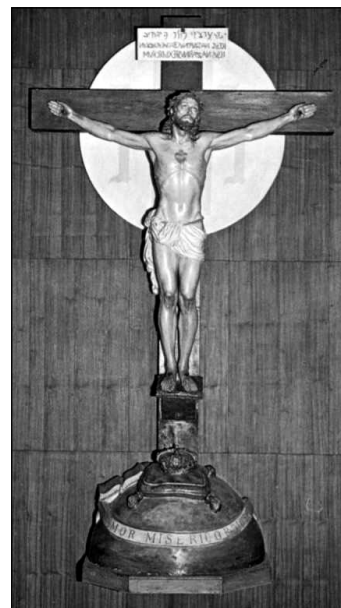
Nepromluvíš křivé svědectví proti svému bližnímu.

Nepožádáš domu svého bližního.

Nepožádáš manželky svého bližního (srov. Ex 20,2-17).

To je základ morálky, který dal Stvořitel člověku: Desatero, deset vět, které Bůh s určitostí pronesl na Sinaji a které Kristus potvrdil ve své horské řeči v souvislosti s osmi blahoslavenstvími. Stvořitel, který je současně nejvyšší Zákonodárce, zapsal do srdce člověka celý řád pravdy. Tento řád podmiňuje dobro a mravní řád a tvoří základ důstojnosti člověka stvořeného k obrazu Božímu. Přikázání byla dána člověku pro jeho dobro, pro dobro osobní, rodinné i společenské. Jsou pro člověka skutečně cestou. Pouze materiální řád nestačí. Je zapotřebí, aby byl doplněn a obohacen o řád nadpřirozený. Život totiž potřebuje síly a hodnoty božské, nadpřirozené, jen tehdy dosáhne plného jasu.

Kristus potvrdil tento Zákon staré úmluvy. V horské řeči mluvil jasně k těm, kteří mu naslouchali: *Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit (Mt 5,17)*. Kristus přišel, aby naplnil Zákon, především aby jej završil v jeho obsahu a v jeho významu, aby tak ukázal jeho plný smysl a celou jeho hloubku: zákon je dokonalý, když je proniknut láskou k Bohu a k bližnímu. Láska je to, co rozhoduje o mravní dokonalosti člověka, o jeho podobnosti s Bohem. *Kdo přijímá moje přikázání a zachovává je, říká Kristus, ten mě miluje. Kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec, i já ho budu milovat a zjevím se mu (J 14,21)*. Dnešní liturgický obřad věnovaný Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu nám připomíná tuto Boží lásku, po které člověk tak intenzivně touží, a ukazuje nám, že konkrétní odpovědi na tuto lásku je zachovávání Božích přikázání v každodenním životě. Bůh

Kristus, který nás miluje, nám ukazuje své Srdce jako pramen života a svatosti, jako zdroj našeho vykoupění.

Jan Pavel II.

chtěl, aby nevymizela z paměti, aby zůstala vryta navždy ve svědomí lidí, aby člověk poznáváním a zachováváním přikázání měl život věčný.

Blahoslavený, kdo skutečněňuje právo.

Žalmista tak nazývá toho, kdo kráčí po cestě přikázání a zachovává je až do konce (srov. Ž 119,32-33). Zachovávání božského zákona je základem, jak obdržet dar věčného života, tzn. štěstí, které nikdy nekončí. Na otázku bohatého mládence *Mistře, co mám dělat, abych obdržel život věčný?* Ježíš odpovídá: *Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání (Mt 19,16.17)*. Tato výzva vyslovená Kristem je obzvláště aktuální skutečností dnes, kdy mnozí žijí, jako by Boha nebylo. Pokušení organizovat svět a vlastní život bez Boha, nebo dokonce proti Bohu, bez jeho přikázání, bez evangelia, existuje a ohrožuje také nás. Lidský život a svět postavený bez Boha se nakonec obrátí proti člověku.

Máme o tom mnoho důkazů v tomto 20. století, které bude končit. Přestupovat Boží příkázání, opouštět cestu, kterou Bůh vyznačil, znamená upadnout do otroctví hříchu, a *mzdou za hřích je smrt* (Řím 6,23).

Ocitáme se tváří v tvář hříchu. Hřích je urážkou Boha, je to neposlušnost vůči Bohu, jeho zákonu, vůči morálním normám, které Bůh dal člověku, když je vepsal do lidského srdce, potvrdil a zdokonalil skrze Zjevení. Hřích se protíví Boží lásce k nám a odděluje od ní naše srdce. Hřích je »láska k sobě samému dovedená až k pohrdání Bohem«, jak říká sv. Augustin (De Civitate Dei, 14,238). Hřích je velkým zlem v celé své mnohonásobné dimenzi. Počínaje oním prvotním přes všechny hříchy osobní každého člověka až k hříchům sociálním, hříchům, které zatěžují dějiny celého lidstva.

Musíme si být stále vědomi tohoto velkého zla, musíme vytrvale získávat jemnou citlivost a jasné vědomí zdroje smrti, jaký v sobě obsahuje hřích. Jedná se o to, co jsme si zvykli nazývat smyslem hříchu. On má svůj zdroj v morálním vědomí člověka, je spojen s poznáním Boha, se smyslem pro jednotu se Stvořitelem, Pánem a Otcem. Čím hlubší je vědomí jednoty s Bohem, posilované svátostným životem člověka a upřímnou modlitbou, tím jasnější je smysl pro hřích.

Skutečnost Boha odhaluje a osvětluje tajemství člověka. Udělejme všechno pro to, aby naše svědomí bylo citlivé, abychom je uchránili před deformací nebo necitlivostí.

Vidíme, jak velké úkoly před nás Bůh staví. Musíme v sobě vytvořit nového člověka k Božím obrazu a podobnosti. Člověka, který miluje Boží zákon a chce žít podle něho. Žalmista, který volá: *Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, pro svou velkou dobrotu zahlad' můj hřích; smyj všechny*

mé viny a očisti mě od mého hříchu (Ž 51,3-4), není pro nás dojemným příkladem člověka, který předstupuje s lítostí před Bohem? Chce změnit své vlastní srdce, aby se stal novým stvořením, změněným, přetvořeným Boží mocí.

Svatý Vojtěch nám tisíc let říká svědectvím svého mučednictví, že svatosti se dosahuje skrze oběť, že zde není žádné místo pro kompromis, že musíme být věrní až do konce, že je třeba mít odvahu chránit Boží obraz ve vlastní duši, a to i za cenu krajní oběti. Jeho mučednická smrt vyzývá lidi, aby zemřeli zlu a hříchu, a tak dovolili, aby se v nich narodil nový člověk, člověk Boží, který zachovává Hospodinova příkázání.

Drazí bratři a sestry, rozjmejme o Nejsvětějším Srdci Ježíšovu, které je pramenem života, aby se skrze ně uskutečnilo vítězství nad smrtí. Ono je také pramenem svatosti, neboť v něm je poražen hřích, který je nepřítel svatosti, nepřítel duchovního rozvoje člověka. V Srdci Pána Ježíše má svůj počátek svatost každého člověka. Učme se od tohoto Srdce lásky k Bohu a chápání tajemství hříchu: *mysterium iniquitatis*.

Konejme skutky dosti učinění Božskému Srdci za hříchy, které jsme spáchali my a naši bližní. Odčiňujme odmítání Boží lásky a dobroty. Okoušejme každý den z tohoto pramene, ze kterého tryská proud živé vody. Vzávejme se samaritánskou ženou: *Dej nám tu vodu, protože ona je věčný život.*

*Srdce Ježíšovo,
planoucí výhni lásky,
Srdce Ježíšovo,
zdroji života a svatosti,
Srdce Ježíšovo, smírná oběť
za naše hříchy,
smiluj se nad námi.
Amen.*

*L'Osservatore Romano
7. 6. 1999
Překlad -lš-*

Křížové výpravy – mýtus a skutečnost I.

Pavel K. Mráček OP¹

15. července uplynulo 900 let ode dne, kdy rytíři první křížové výpravy pod velením hraběte Gottfrieda z Bouillonu dobyli Jeruzalém – byl to 15. červenec 1099. Toto datum možná zavádá nový podnět k diskusím o oprávněnosti či neoprávněnosti křížových výprav. Jednostranně odsuzující hodnocení přitom prosazují zejména osvícenci ovládané katedry historie. Jistě proto neuškodí si něco o křížových výpravách připomenout.

Idea křížových výprav měla svůj původ v poutích do Svaté země, které se pravidelně konaly již od II. století. Nová situace se pro tyto poutě vytvořila po dobytí Svaté země islámem v VII.–IX. století.

Ačkoli křesťanské poutě trvaly i nadále, stávaly se stále obtížnějšími a nebezpečnějšími, zvláště poté, co kalif El Hakim nechal v roce 1008 rozbořit baziliku Svatého hrobu.

Do roku 1014 postihl v říši Fatimidů stejný osud zhruba 3000 křesťanských kostelů. Poutníci byli obzvláště po roce 1071 hromadně pobíjeni moc uchvativšími Turky.

Na podkladě těchto událostí vznikla idea ozbrojených poutnických cest. Praktická nutnost ochrany poutníků se zde spojila s rozličnými ideologickými prvky feudální epochy.

Jednotlivý křížák na sebe musel vzít velké výdaje. Musel opustit své veškeré jmění i svou rodinu a nebyl si nikdy jistý, zda ještě svou vlast někdy vůbec spatří. Svědectvím tohoto opuštění (Mt 19,27: „Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za

tebou“) jsou závěti křížáků, které se nám dochovaly ve velkém počtu.

Pro mnohé lidi byla v té době rozhodující též touha uzrít Jeruzalém, středisko dějin spásy a symbol jejího věčného naplnění.

Šlechtičtí synové, kteří neměli dědická práva, považovali tu a tam křížové výpravy za příležitost nejen k získání spásy pro svou duši, ale rovněž k získání vlastní země.

Papež Urban II. naproti tomu mohl též doufat, že osvobozením orientálních církví z područí muslimů podpoří myšlenku „libertas ecclesiae“ (svobody církve) a opětného sjednocení byzantské církve s latinskou. Obzvláště italská křížácká výprava považovali logicky též za pokračování obrany proti krvavým muslimským pirátům, kteří již po celá desetiletí svou činností šířili v jejich vlasti děs a hrůzu.

Prvé události

Prvou historickou událostí křížových výprav bylo zřízení

Pokračování na str. 10

čtyř feudálních křižáckých států: království Jeruzalémského, knížectví Antiochijského a hrabství Edesského a Tripolského. Vznik a trvání těchto států byly možné jen díky vojenské přítomnosti rytířských řádů, které právě v této souvislosti vznikaly. Byli to templáři, johannité, němečtí rytíři a některé další menší řády. Současně byla v těchto státech zřízena též latinská hierarchie, jejíž existence pochopitelně vztahy mezi latinskou a řeckou církví narušovala.

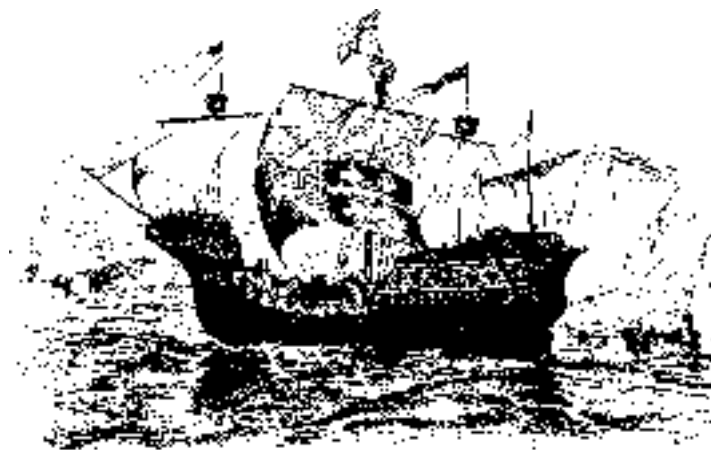
Významné důsledky křížových výprav se projeví v kulturní oblasti: ve státech „oltramare“ (zámoří) vznikla vlastní literatura, architektura a umění. Především se západ obohatil rozsáhlými znalostmi o arabské filozofii, o přírodních vědách – zvláště v matematice, medicíně a zdravotnictví. Rovněž se počaly rozvíjet přátelské hospodářské styky mezi islámským a západním křesťanským světem.

Tolerantní křesťané

Po roce 1110 mohlo početné muslimské obyvatelstvo křižáckých států žít v pokoji a míru podle svých vlastních nábožen-

ských zákonů a zvyků. Tak na příklad ze strany křižáků nebyly nikdy zamezovány poutě do Mekky. Proto se také stalo, že když v roce 1163 zemřel jeruzalémský král Balduin III., projevovali muslimové spontánně velký smutek.

Při současných debatách o křížových výpravách se před-

Válečná loď z doby křižáckých válek

kládá neustále jen obviňování západní církve a papežství – konkrétně obzvláště pronásledování židů křižáky, tzv. pogromy, které se odehrály jako lidové bouře především před prvou křížovou výpravou ve Wormsu, Mohuči, Kolíně nad Rýnem,

Špýru a Halle. Napříště se pogromy omezily na Francii a Anglii. Jejich ideologickým pozadím bylo hrubě zjednodušené chápání myšlenky krevní msty v poměru mezi křesťany a židy, kteří byli mnohdy nazíráni jako Ježíšovi vrazi.

Církevní autority se proti těmto výbuchům lidového hně-

byly vnímány analogicky k určitým biblickým textům, např. Jozue 6,17-21, kde se popisuje dobytí Jericha: „Město se všim všudy je klaté před Hospodinem... Hradby se zhroutily a lid vstoupil do města, každý tam, kde právě byl. Tak dobyli město. Všechno, co bylo v městě, vyhubili ostřím meče jako klaté, muže i ženy, mladíky i starce, též skot a brav i osly“, či též Zj 14,20: „A v lisu za městem byly hrozny stlačeny a vytékající krev dosahovala až po uzdy koní na vzdálenost sto šedesát mil.“

Dějepisci se snažili popsat vítězství Božího lidu nad protivníkem podobným způsobem.⁴

Dokončení příště

Prameny:

Pavel K. Mráček OP: Stručná příručka církevních dějin
Timor Domini 2/99

¹⁾ Je též autorem „Stručné příručky církevních dějin“, jejíž třetí vydání je k dispozici v Matici cyrilometodějské.

²⁾ Všechny tyto církevní snahy jsou historicky dobře podloženy, a jsou úmyslně a zlovolně zamlčovány a zpochybňovány Církví nepřátelskými osvícenci, kteří s pomocí medií ovládají většinu veřejného mínění.

³⁾ Přehmaty křesťanů proti židům se dnes jednostranně podrobně rozpitvávají. Poukáže-li se ovšem na skutečnost, že pogromy byly též mnohdy důsledkem některých přehmatů židů vůči křesťanům, objeví se ihned obvinění z antisemitismu. Nejsem přívržencem sionistů ani antisemitů, ale domnívám se, že by se snad mohlo oběma stranám měřit rovným metrem. To je dle mého nejlepší ochrana proti rasovým předsudkům!

⁴⁾ Nechce se věřit, že to může unikat osvícenským historikům, kteří se vždy moderním vědeckým badáním pyšnili. Ovšem k ostouzení Církve je jistě užitečné všechno, i zamlžování historické pravdy.

POUTI PROTI NEW AGE

Vatikan vyzval k novému oživení tradičních forem náboženské účty, jakými jsou návštěvy poutních míst. Pouti mohou představovat správnou alternativu proti pseudo-spirituálnímu hnutí New Age. Poutní místa jsou příležitostí k hluboce citovému nalezení pravdy o Bohu a příležitostí otevřít se jeho spásonosnému působení. Vatikán vyzývá správce poutních míst, aby postavili do středu své pastorace hojně udělování svátostí.

ČÍNSKÁ VLÁDA PROTI NÁVŠTĚVĚ PAPEŽE V HONGKONGU

Čínská vláda se staví proti eventuální návštěvě Jana Pavla II. v Hongkongu. Hlavním důvodem tohoto postoje je skutečnost, že Vatikán udržuje diplomatické styky s Tchaj-wanem.

JAN PAVEL II. NA DOVOLENÉ

7. července nastoupil papež dvoutýdenní dovolenou v Les Combes v italských Alpách. Jedině v neděli 18. se bude veřejně modlit »Anděl Páně« v klášteře karmelitánek v Quartu. Trasy horských vycházek mu připravil lesník Alberto Cerise, kterého Jan Pavel II. zná již z dřívějších pobytů. Do Říma se vrátí papež až v polovině září, z Alp odjíždí do Castel Gandolfo. -sks-

Heřman Josef

Vilém Hünermann

LI.

Ted' se často stávalo, že některý z klášterních žáků přišel ke starému knězi a řekl: „Dejte si na čas, otče Josefe! Nespěchejte s Velepísní!“ Stařec se zasmál a odpověděl: „Ano, Velepíseň potřebuje dost času. Budu na ní pracovat asi celou věčnost.“

Přišly Vánoce roku 1240. Komentář nebyl stále dokončený. Přišel svátek betlémských nevinů. Tentokrát přinesl zvláštní překvapení.

Opět převzal jeden z žáků taktovku v chóru, když se zpívalo: „Mocné sesadil z trůnu a poníženě povýšil.“

Opět seděl jeden z žáků na opatově sedadle s jeho stříbrnou berlou. Celou řadu rozhodnutí hodných Šalomounovy moudrosti žakovský opat vynesl, když řekl: „Otcí Josefovi zakazují dokončit Velepíseň, jinak nám umře. My jej tady potřebujeme.“

Řadami ctihodných premonstrátů šel smích. Pak se ale stalo něco, co ještě žádný klášter nezažil.

„Máme právo, které nám umožňuje na tento den převzít vládu, když se zpívá o povýšení ponížených. V našem klášteře není nikdo tak pokorný jako otec Heřman Josef. Tímto mu přikazují, aby převzal tento den opatskou hodnost, kterou nyní skládám.“

To vyvolalo pozdvižení v kapitulní síni. Mladí si mezi sebou souhlasně šeptali a právoplatný opat říkal svému sousedovi: „Ten kluk má pravdu. V celém klášteře nemá nikdo tak dětské srdce, jako Heřman Josef.“

„Má zbožné srdce,“ odpověděl mu převor. „A takové srdce si zachovává to nejcennější na zemi, totiž dětskou prostotu. Jeho celý život je prostý a upřímný. Už mi hodně vypra-

voval o svém životě i ze svého dětství. Já jsem to ve volných chvílích zapsal, ale aby to on nevěděl. O něm se bude mluvit, i když naše jména budou už zapomenuta.“

Mezitím studenti přivedli starce, přes jeho odpor, k opatskému sedadlu. Vzal do ruky i opatskou berlu a dal pokyn ke ztišení. Pak řekl: „Můj předchůdce mi zakázal dopsat komentář k Velepísní. Ale já vím, že když vše končí, musím i já zemřít.“ V kapitulní síni by bylo slyšet i spadnout špendlík na zem. „Přesto nařizují jako steinfeldský opat otci Heřmanu Josefovi dokončit Velepíseň do konce Svatého týdne. Až zazvoní zvony na vzkříšení, budou mu zpívat pohřební píseň o Vzkříšení.“ V sále bylo hrobové ticho, všichni zbledli. Všem bylo jasné, že Heřman Josef mluví pravdu. Již vícekrát správně předpověděl, co se stane.

Několik dní nato svolal opat Macarius opět celý klášter do kapitulní síně. Jeho obličej byl velmi vážný.

„Přišly špatné zprávy,“ řekl temným hlasem. „Zprávy z našich klášterů v Čechách a na Moravě. Mongolské hordy míří na západ. Žlutá bouře, kterou rozpoutal Čingischán, prošla přes ruská knížectví a zpusťovala je. Dále pokračují Halič k hranicím říše. Kde jejich noha spočine, tam se zem mění v poušť. Kam vjedou na svých malých koních, tam přijde smrt. Císař je daleko v Itálii. Když se ale žlutá bouře nezastaví na hranicích říše, zanikne nejen říše, ale i křesťanstvo.“ Opat se odmlčel a rozhlédl se po vážných obličejích.

„Naši bratři na východě potřebují pomoc!“ pokračoval opat. „Mniši, rytíři i sedláci, to je val, který stojí na východě.

Musíme jej posílit. Nová výprava fríských a vestfálských osadníků chce na východ, jsou odhodláni jít až na smrt, bojovat za Boha a vlast. Někteří z nás ale musí s nimi. Možná je cesta na východ cestou na smrt. Proto nechci poroučet, chci, aby jeli dobrovolně.“ Macarius zmlkl a projížděl očima řady mnichů.

„Kdo se hlásí dobrovolně?“ zeptal se po chvíli opat. „Hodně mladých se zvedlo, i někteří ze starších; ale nejvíc pater Vilfríd. Opat řekl pět šest jmen. V jejich očích se zableskla hrdost. První, kterého zavolal, byl Vilfríd. Radostí by býval vykřikl, ale ovládl se a ve tváři měl železnou odhodlanost.“

„Kdysi jsem vytáhl ze Steinfeldu bez požehnání,“ řekl po několika dnech, když se loučil s Heřmanem Josefem. „Ted' vás prosím o požehnání! Vy jste mi byl jako otec. Požehnejte mi, jako otec žehná dětem!“ Nato položil Heřman Josef svou ruku na temeno hlavy spolubratra: „Bůh ti požehnej, Vilfríde!“ a po chvíli, kdy se jeho oči dívaly do dálky, pokračoval: „Jedeš vstříc smrti. Moje cesta je stejná, jenomže já jdu pěšky. Žehnám ti, jako otec žehná dítěti. Ale vím, že se uvidíme u cíle!“ Ještě dlouho spočívala ruka starce na hlavě klečícího spolubratra. Pak mu beze slov stiskl ruku a odcházel.

Na klášterním dvoře řehтали koně. Vybraní nasedali a dusot kopyt zněl po cestě. Heřman Josef se za nimi dlouze díval, pak šel do klášterního kostela a prosil opět Boha o utrpení.

Tiše jela skupina sedláků a mnichů po německých cestách. Na všech obličejích byla vidět odhodlanost. Všichni mysleli na cíl své cesty. Nepřijdeme pozdě? To byla jediná starost, která je trápila. Pak pobídl koně k většímu spěchu. Až do noci jeli tiše a odhodlaně. Když ale slunce vycházelo daleko na východě, zazpívali navzdory všemu píseň „Sasko – dub na stráži“.

Pokračování příště

***Kdo nechce mít
Neposkvrněnou
Pannu Marii za Matku,
nemůže mít v Kristu bratra.
Otec mu nemůže
seslat Syna,
Syn nemůže sestoupit
do jeho duše,
Duch Svatý v něm nemůže
svými milostmi
utvářet mystického Krista,
protože to všechno se děje
jen v Marii,
jen v Neposkvrněné Marii.
Protože neexistuje a nikdy
nebude existovat jiné stvoření,
které by bylo vždy
neposkvrněné
a plné milostí;
plyne z toho,
že tvor musí být
tak spojen s Neposkvrněnou,
jako byl s ní spojen
prvorozený Bůh a Člověk,
který byl počat jedině
po výslovném souhlasu
Neposkvrněné Panny.
Proto ani pro ostatní lidi
neexistuje jiná cesta;
Musí bezpodmínečně
ve všem následovat
její předobraz.***

Sv. Maxmilián Kolbe

Asi nikoho neměl...

»Chudák paní Lesňáková udělala dobře, že sáhla po rozvodu,« prohlásila jedna ze sousedek. »Kdo by žil kvůli takovému ochlastovi v nouzi a trápení?«

Když paní Lesňáková vycházela z vedlejší ulice na hlavní třídu, zůstala zaraženě stát. Měla před sebou neobvyklý obraz.

Stál tu houf lidí, kteří mezi sebou živě diskutovali, několik policistů, nákladní auto uprostřed cesty a tak tři čtyři kroky zpět plachta, z pod které čouhaly dvě nohy. – Stala se tu nehoda.

Paní Lesňáková volky nevolky zaslechla úryvky slov, která by byla raději neslyšela »... byl úplně opilý, vpotácel se z chodníku do vozovky z ničeho nic, ten řidič je neviný. Zabilo ho pití. Ten nešťastný chlast! Tak to dopadne, když někdo nezná míru!«

»Co chcete?« ozval se ženský hlas »možná že neměl nikoho, kdo by se o něho staral!«

Paní Lesňáková se rychle prodrala kolem hloučku. Její zrak vypadal náhle jako zrak zvířete, které někdo honí a týrá. Srdce se jí rozbušilo, rozbolelo, ale ona spěchala dál, až došla na

kraji parku k lavičce, na kterou usedla, a těžce oddechovala.

»Možná že neměl nikoho, kdo by se o něho staral!« znělo jí stále v uších. »Možná že neměl nikoho – nikoho.«

O hodinu později vstupuje paní Lesňáková celá bledá do hovorny advokáta Kostlera.

»Zapomněla jste na něco důležitého, že jste tak brzy zase tady?« zeptal se dr. Kostler. Netvářil se příliš vlnidně, protože byl zavalen prací. Paní zůstala lehce opřená ve dveřích, její oči se na chvíli zavřely.

»Stáhněte žalobu zpět, pane doktore,« řekla docela tiše. Právnik překvapen udělal krok vpřed. »Nepominula jste se? Teď, když je to tak daleko? Za čtrnáct dní jste rozvedena bez vlastní viny!«

Možná že jsem ztratila rozum – vypadá to tak,« řekla paní Anežka, »ale já jsem teprve teď něco pochopila. Udělejte to, prosím vás.«

»Ale to je nesmysl,« namítl dr. Kostler. »Nebo snad,« zadíval se na klientku, »že byste ho pořád ještě milovala?«

Paní Anežka pokrčila rameny, ruce jí bezvládně visely. »Láska? Spíš povinnost, odpo-

vědnost, strach. Musím to ještě promyslet. Ale rozhodně s ním nechci skoncovat, ne, teď už ne!«

»To se ale muselo něco stát, že jste tak najednou...« naléhal právník. Paní Lesňáková se trpce usmála. »Ano, někdo umřel – na ulici. Tam... tam jsem si uvědomila, on zchází, půjde ke dnu jako ten... ten mrtvý.«

Chvilí stáli mlčky proti sobě. Dr. Kostler se podíval na hodinky. Znervózněl. »Tak na tom trváte? Jestli zítra oznámím u soudu, že jste žalobu stáhla, všechno zůstane jako dříve. Chápete?«

Anežka jen přikývla a snažila se potlačit slzy. Jak Bůh chce, pomyslela si.

Když se paní Lesňáková vrátila domů, otevřela dveře do pokojíku, kde její muž od nějaké doby trávil sám svůj čas. Zůstala stát ve dveřích a zadívala se na svého manžela, který na ni zíral, jako by spatřil nějaký div. »Stáhla jsem žalobu zpátky,« řekla polohlasem.

Všechno utrpení posledních měsíců zmizelo náhle tak, jak dozněla její slova. Lesňák na ni hleděl nedůvěřivě. »Přece ten proces máš už vyhraný, Anežko, ... já vím, já nejsem člověk. Konečně bys byla volná...«

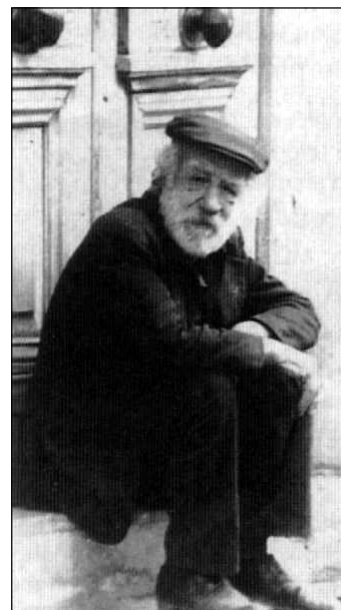
Bohužel, v tomto případě se nejedná o jednorázové vykojení, nýbrž o příznak trendu, který se v Církvi již delší dobu rozlézá. Přijetí takových titulů bohužel svědčí o naprosté absenci zdravého instinktu.

-JKW-

ROK BEZ STÁVEK

Italská »tripartita« – odbory, zaměstnavatelé a státní správa – se dohodla, že v Jubilejním roce bude upuštěno od veškerých stávek. Římský primátor Francesco Rutelli v tom vidí důležitý předpoklad pro správné fungování infrastruktury ve Věčném městě v roce 2000.

-sks-

»Ano, volná, podle zákona. Ale ne před Bohem. On mě neuvolňuje. Patřím k tobě. Tak je to. I když piješ stále více, a jednou skončíš na ulici jako ten dnes.«

»Který ten?« koktal muž a celý jeho obličej zrudl. – »Ten, co ležel na ulici, viděla jsem ho – mrtvého. Byl opilý, opilý do nemoty. Petře!«

Zhluboka vzlykla a obrátila se ke stěně. Muž stál jako zkamenělý. Náhle úplně zesinal. Přepadla ho neznámá úzkost a tiskla ho do spánků, ale současně pocítil nesmírnou hanbu, že ta žena zde, ze strachu o jeho osud, o jeho život byla ochotna dále žít po boku opilce. Že by ho tak milovala?

V bezmocném posuňku natáhl k Anežce ruku. Ale ona to neviděla. Plakala.

»Běž už, Anežko... Ty chceš... můžeš čekat...«, ale pak zmlkl. Příliš často již sliboval. Anežka se k němu konečně obrátila.

»Bůh mi pomůže. Nic neslibuj. Ty jsi nemocný, nemocný na těle i na duši. Budu se modlit, aby ses uzdravil.«

Zavřela za sebou dveře a šla do svého pokoje. Muž se díval vytřeštěnými očima na dveře. V Anežčině srdci začala nová naděje.

Lebe 32/98

Církevní aktuality

BEZ INSTINKTU

Němečtí biskupové uložili vedení nakladatelství Weltbild-Verlag, aby stáhlo z trhu sedm knih pojednávajících o sexualitě. Stoprocentním majitelem tohoto nakladatelství je 15 německých biskupství.

Knihy uvádějí návody k sexuálnímu hedonismu s konkrétními praktickými návody. Mimomanželský sexuální styk mladých se tu pokládá za něco zcela samozřejmého. O manželství se ve čtyřech z těchto knih neobjevuje ani zmínka. Knihy dovolují prakticky všechno. Jediné, čeho je třeba se chránit, jsou prý pohlavní nemoci, AIDS a otěhotnění. Rozhodnutí zda »potratit,

nebo ne« je výlučně záležitostí těhotné ženy. Sebeprznění stejně jako styk s prostitutkami nebo s osobami stejného pohlaví se v těchto knihách pokládá za dovolené. Mluva těchto knih je někdy tak hrubá, že se to nehodí ani opakovat.

Podle vyjádření předsedy publicistické komise při biskupské konferenci pojednání o sexualitě v těchto knihách odporují zcela jednoznačně církevní sexuální etice, a jsou proto naprosto nevhodná pro mladou generaci.

V omluvě vedení se uvádí, že při počtu 1000 nových titulů měsíčně je obtížné zachytit všechny omyly a bludy.

Proticírkevní teror v Jugoslávii 1944–1952

Fiasko proticírkevních represí v Jugoslávii

Významným rysem proticírkevní politiky titoismu byla její vypočítavá proradnost. Po roztržce s SSSR snažil se Tito maskovat před veřejným míněním na Západě krajní projevy represí a vytvářet maximální dojem, že vnitropolitický kurz doznal značného zmírnění. Takřka ve stejnou dobu, kdy jugoslávská bezpečnost zorganizovala banditské přepadení biskupa Antonína Vovka, kterého polili benzínem a zapálili, jugoslávská vláda vyhlášovala před celým světem, že učinila humanitární akt a propustila z vězení arcibiskupa Aloise Stepinace (po šesti letech vězení byl přemístěn na zbytek trestu do domácího vězení v mnohem lepších podmínkách, a to na faru do Krasice, jeho rodné obce). Všechen západní tisk psal pouze o zmírnění trestu arcibiskupa Stepinace, zatímco o přepadení biskupa Vovka nebylo prakticky ani zmínky.

Jugoslávská vláda usilovala o rozbití církve rafinovanějšími metodami, a to zevnitř. Z podnětu vlády byla utvořena organizace »vlasteneckých kněží«. Byly to především dvě organizace, které působily ve Slovinsku: »Sdružení slovinských kněží« a »Cyrilometodějské družstvo«. Sám vůdce jugoslávských komunistů Josip Broz Tito se cynicky obrátil na vlastenecké kněze z Družstva v prosinci 1949 slovy: »Jestliže jsme skoncovali s Moskvou, proč bychom nemohli skoncovat i s Římem?« Tato sdružení vlasteneckých kněží nenašla mezi duchovními širší podpory. I přes vládní nátlak zůstala většina věrná katolické hierarchii.

V létě 1953 došlo k dalšímu zhoršení proticírkevní vládní politiky. Na plénu KSJ přijali usnesení o zostření války proti biskupům. Měl jim být znemož-

něn styk s věřícími. Neuplynulo ani šest týdnů a neznámí pachatelé přepadli 8 jugoslávských biskupů, které těžce zranili. Biskup Dahutin Nežič z Pulji a Josip Pavlišič ze Senji dostali povolávací rozkazy k vojenské službě, kde byli přiděleni do služby ve stáji.

Tento postup vyvolal ostré protesty. Celá záležitost se objevila i v západních sdělovacích prostředcích. To vyvolalo znepokojení vlády, která pochopila, že musí přestat s akty fyzického nátlaku. V tu dobu již bylo zřejmé, že politika ateizace nepřináší očekávané výsledky. Při sčítání lidu v r. 1953 se jen 12,4 % obyvatel prohlásilo jako bez vyznání. Ještě v r. 1954 bylo v jugoslávských věznicích 158 duchovních, z toho 124 katolických, 32 pravoslavných a dva protestantské.

V Chorvatsku obviňovala vláda Církev z podněcování nacionalismu, který ohrožuje jednotu Jugoslávie. V 70. letech byly přepadeny františkánské kláštery. Policie tam hledala nelegální literaturu a několik osob uvěznila.

Po volbě Karla Wojtyly papežem se jugoslávská vláda stále více obávala, aby u jugosláv-

ského duchovenstva nedošlo k napodobení polské církve, která se chovala vůči státu stále nekonformně. Zvláště velké byly obavy z tohoto vlivu v Chorvatsku. Tamní komunisty znepokojovala vysoká autorita, jaké se těšil záhřebský arcibiskup Franjo Kuharič, který byl známý ostrými protiateistickými projevy.

Obavy komunistů se záhy potvrdily jako reálné. První cesta Jana Pavla II. do Polska se setkala v katolickém prostředí s obrovským ohlasem. Polské události ze srpna 1980 se staly impulzem k vystoupením na obranu svobody a lidských práv. V roce 1980 v prosinci 43 čelní představitelé duchovenstva a katolické inteligence vystoupili se společnou peticí, která požadovala propuštění politických vězňů. O Vánocích 1980 vystoupil arcibiskup Kuharič v kázání s požadavkem většího respektování lidských práv v Jugoslávii, zajištění politické rovnosti i pro věřící křesťany a žádal o připuštění církve do věznic, nemocnic a do armády. V únoru 1981 arcibiskup Kuharič zesměšnil komunistické obvinění, že kardinál Stepinac byl fašista. Požádal současně

o odvolání všech nespravedlivých obvinění.

Stranický tajemník Milutin Baltič obvinil veřejně chorvatské duchovenstvo, že jde ve stopách polské církve především v tom, že se vměšuje do politiky. Napadl ostře arcibiskupa Kuhariče za jeho údajnou kontrarevoluční činnost. Ale chorvatští duchovní se nedali zastrašit. Naopak, 30. dubna 1981 vystoupili s požadavkem skutečné svobody v Jugoslávii.

Další léta ukázala fiasko dlouholetých proticírkevních represí v Jugoslávii. Bylo to patrné především v případě chorvatské katolické církve, která od 80. let prožívá svou opravdovou obrodu. Její ozdobou je blahorečení kardinála Stepinace, které Jan Pavel II. uskutečnil v roce 1988.

Překlad -Iš-

Prameny:

- A. Brunello: *La Chiesa del silenzio*, Řím 1953;
- A. Galter: *Le communisme et l'Eglise catholique*, Paříž 1956;
- B. Cywinski: *Zkoušená ohněm a I vás budou pronásledovat*, Řím 1990;
- S. Alexander: *Church and State in Yugoslavia since 1945*, Cambridge 1979.

Církevní aktuality

PIUS XII. A HOLOKAUST

V září se na knižním trhu objeví netrpělivě očekávaná kniha P. Pierre Bleta *Pius XII. a Druhá světová válka v tajných vatikánských archivech*. Kniha vydávaná nakladatelstvím San Paolo se týká především vztahu Pia XII. k holokaustu. P. Blet je jedním ze čtyř jezuitů, které pověřil Pavel VI. v r. 1964, aby prostudovali všechny dostupné materiály, které se týkají této problematiky. Ředitel nakladatelství se domnívá, že kniha bude mít rozhodující vliv na celou diskuzi o tzv. mlčení Pia XII. v oné době. Ředitel předpovídá, že padne mnoho zako-

řeněných předsudků na toto téma.

RUŠTÍ NOVOKNĚŽÍ

První tři ruští novokněží, kteří zde byli vysvěceni od Říjnové revoluce, byli ve věku 42, 31 a 27 let. Všichni tři pocházejí z nekatolických, případně i ateistických rodin. Byli vysvěceni o Letnicích v zatím jediném semináři v St. Petersburgu. V tomto semináři se připravuje na kněžství 77 seminaristů.

-steyl aktuel-

PLOVOUCÍ KOSTELY

K prvnímu plovoucímu pravoslavnému chrámu P. Werenfreida

van Straaten přibýly v Rusku další dva. První z těchto lodí urazila od svého posvěcení do zimy 500 km po řekách v oblasti Volgogradu. Přinesla stovkám lidí svátost křtu, manželství a možnost účastnit se bohoslužeb.

3000. KNĚZ V JIŽNÍ KOREJI

V roce 1997 byl v Jižní Koreji vysvěcen 3000. kněz od počátku nové evangelizace země před 153 roky. 4000. kněžské svěcení je možno v Jižní Koreji očekávat za šest let. Ze 45 mil. obyvatel země jsou 3,7 mil. katolíků. Tento počet roste ročně o 115 000.

-sks-

Deklarace vrátí dětem právo na život

Poslanec Jiří Karas k Deklaraci práv počatého dítěte

Slovenské křesťanské humanitární organizace za účasti předních zástupců veřejného života 1. června 1999 slavnostně vyhlásily Deklaraci práv počatého dítěte. Jejím hlavním smyslem je zakotvit do právního řádu právo každého počatého dítěte na život. Poslanec Jiřího Karase z KDU-ČSL, strany, která se k této iniciativě od počátku hlásí, jsme se zeptali:

Je pravda, že jste prvním českým signatářem deklarace?

„V Listině základních práv a svobod, která je součástí české ústavy, je deklarováno, že lidský život je hoděn ochrany už před narozením, ale náš právní řád tomu neodpovídá. Dosud platný potratový zákon je produktem komunistické legislativy a odporuje základním principům lidskosti. Přesto ještě deset let po pádu totality jsou podle něj marny desítky tisíc dětských životů ročně. S tím se žádný křesťan ani humanisticky orientovaný člověk nemůže smířit. Proto jsem velmi přivítal slovenskou iniciativu jako nejrealističtější cestu k začlenění práva na život do bloku mezinárodně uznaných práv dítěte. A proto jsem také vyjádřil slovenským kolegům plnou podporu s přáním podepsat tuto deklaraci mezi prvními.“

Proč dokument vznikl právě letos?

„V listopadu si připomínáme 10. výročí schválení Úmluvy o právech dítěte. Myslím si, že je to ideální příležitost k jejímu doplnění o právo na život, které je prvním právem každého dítěte. Vždyť bez práva na život nemá smysl mluvit o všech dalších

právech, která k tomuto životu patří. Dětem je třeba vrátit jejich přirozené právo se narodit. Přijetím Deklarace práv počatého dítěte lze alespoň zčásti smazat tragický dluh, který máme ve vztahu k nenarozenému životu a k budoucnosti naší země.“

Jak deklarace definuje člověka před narozením?

„Deklarace používá k pojmenování člověka před narozením – nenarozeného dítěte – pojem počaté dítě. Tento pojem používá český právní řád v Občanském zákoníku jako překlad starořímského pojmu nasciturus. Z klasického římského práva vycházejí všechny právní pořádky evropského kontinentu. Pojmu počaté dítě plně odpovídají i nejnovější vědecké poznatky o tom, že lidský život začíná početím, tedy splynutím mužské a ženské pohlavní buňky v okamžiku oplodnění.“

Co se v dokumentu říká o právu na život?

„Už v úvodu je zakotveno, že každá lidská bytost má právo na život od početí do přirozené smrti. Od okamžiku početí má právo na právní ochranu ze strany rodičů, společnosti a státu bez ohledu na věk, zdravotní a psychický stav, pohlaví, rasu, národnostní nebo etnické skupině. Počaté dítě má právo se narodit, mít svou matku, otce a rodinu, být přijaté a milované.“

Jak jsou vyjádřeny povinnosti státu?

„Stát má počatému dítěti zabezpečit vhodnou zdravotnickou péči před i po na-

rození. Má mu garantovat právo na zachování tělesné, genetické a duševní nedotknutelnosti, včetně ochrany před ověřováním medicínských poznatků na člověku, před využitím jeho orgánů a tkání pro transplantace, před klonováním a jinými manipulacemi.“

Co v případě smrti počatého dítěte?

„Dojde-li z jakýchkoli příčin k jeho úmrtí, má právo na zachování lidské důstojnosti i po smrti, a tedy i na důstojný pohřeb.“

Která další práva, vedle základního práva na život, má mít počaté dítě?

„Například právo na harmonický život v rodině založené na trvalém manželském svazku jedné ženy a jednoho muže, který je nejlepším prostředím pro jeho přirozený vývoj. Dále má mít právo, aby se k jeho zájmům přihlíželo při vzniku i případném zániku manželství.“

Počítá deklarace i se způsobilostí k jiným právům?

„Ano, jako každá lidská bytost, má mít i počaté dítě právo dědit a být obdarované. Samozřejmě má právo na náhradu škody, pokud mu je způsobena újma na zdraví, a právo na plnění z pojistné události, kterou je smrt pojištěného.“

Máte představu, jak začlenit deklaraci do právního řádu?

„Velkou příležitostí k přípravě českého textu mají, stejně jako na Slovensku, dětské a humanitární organizace. Návrh textu je třeba předložit legislativním orgánům vlády ČR a požadovat, aby byl uplatněn na mezinárodním fóru. Lze se také obrátit na vládního zmocněnce pro lidská práva, který by toto opomíjené základní lidské právo měl prosadit do plánu legislativních prací. A pokud by se tím legislativní rada vlády odmítla zabývat, vznikne prostor pro poslancekou iniciativu.“

Ferdinand Peroutka

ŽALOSTNÝ ZÁNİK NÁRODA

Zdá se, že zánik jednoho afrického národa je nevyhnutelný. Zambie, která kdysi platila za předobraz blahobytu a politické stability, stojí nad propastí nevyhnutelných utrpení a beznadějněho zániku.

Každý pátý obyvatel je infikován HIV. Během příštího desetiletí je třeba počítat s úmrtím nejméně jednoho milionu obyvatel. Pro pětimilionový národ je to katastrofa. Do roku 2005 bude denně umírat kolem 350 lidí. V celé zemi není ani jedna rodina, která by nebyla postižena. Kdo ještě není infikován AIDS, musí počítat s tím, že se nákaze nevyhne.

Celý zdravotní systém je prakticky před zhroucením. Zásoby léků na zmírnění bolestí jsou vyčerpány. Na statisíce čeká velmi bolestné beznadějně umírání.

Přítěžující okolností je, že úhrada zahraničních dluhů je třikrát větší než rozpočet na zdravotnictví. Vliv všech těchto faktorů na ekonomiku je katastrofální. Kvóta nezaměstnaných činí 80 %.

-cvm-

Prosíme naše čtenáře, aby laskavě omluvili chybné texty v modlitbě breviáře pro laiky a v liturgických čteních v 28. čísle Světla, kde byly omylem použity texty z předcházejícího týdne. K chybě došlo při zpracování sazby. Děkujeme za pochopení.

Maria, Jitřenko nového světa, svěřujeme ti Věc života. Shlédni na nesmírný počet dětí, kterým je bráněno narodit se! Učiň, aby ti, kdo věří v tvého Syna, uměli s láskou hlásat lidem naší doby Evangelium života, a vypros jim, aby budovali civilizaci pravdy a lásky ke chvále a slávě Boha, tvůrce a milovníka života.

(Z encykliky „Evangelium vitae“)

DUCHOVNÍ SPRÁVA POUTNÍHO MÍSTA P. MARIE POMOCNÉ U ZLATÝCH HOR (MARIA HILF)
VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

5. POUŤ K P. MARIÍ POMOCNÉ, OCHRÁNKYNI ŽIVOTA, KTERÁ SE KONÁ V SOBOTU 14. SRPNA 1999 NA OBNOVENÉM POUTNÍM MÍSTĚ U ZLATÝCH HOR.

PROGRAM:

8.00 hod. – Kající křížová cesta ze Zlatých Hor od 1. zastavení u areálu Bohema.

Koná se jako pokání za miliony zabitých nenarozených dětí.

9.30 hod. – Společná modlitba růžence a informace o činnosti iniciativ pro ochranu nenarozeného života.

11.00 hod. – MŠE SVATÁ, kterou bude s kněžími z okolních děkanátů sloužit biskup ostravsko-opavský **mons. FRANTIŠEK VÁCLAV LOBKOWICZ OPraem.** s hostem letošního pouťe, arcibiskupem **mons. KARLEM OTČENÁŠKEM.** Po mši sv. závěrečné biskupské požehnání všem přítomným poutníkům. Celou slavnost bude svým zpěvem doprovázet smíšený pěvecký sbor od sv. Michala z Vrbna pod Pradědem.

Prosíme o modlitby za naplnění duchovního odkazu této slavnosti a děkujeme všem, kteří přispěli ke zdárné obnově tohoto místa, ať již modlitbami, nebo materiální pomocí. Prosíme, abyste i nadále pamatovali na tento kraj a na jeho duchovní rozvoj.

Z Jeseníku jedou v tento den zvláštní autobusy od kostela, a to v 7.15 hod. a v 9.00 hod. Zpět po ukončení pouťe v 16.00 hod. a v 17.30 hod.

Další informace na tel. č. 0645/42 59 16, 0603/74 67 17 nebo 0652/75 81 12.

HLEDÁME MISIONÁŘE

Srdečně vás všechny zdravíme z centra Papežského misijního díla. Chystáme se zmapovat situaci našich misionářů působících v zahraničí, a proto se na vás obracíme s prosbou o pomoc. Znáte-li nějakého českého nebo slovenského misionáře, prosíme, abyste se nám ozvali na níže uvedenou adresu. Potřebujeme vědět jeho jméno, ve které misijní stanici a ve které zemi působí, jak dlouho, zda tato misijní stanice potřebuje pomocníky nebo zda by uvítala i jinou formu pomoci. Rádi vám zašleme dotazník. Kontakt na nás: Národní centrum Papežského misijního díla, P. Jiří Šlégr – nár. ředitel, nám. Míru 287, 543 01 Vrchlabí, tel., fax: 0438/42 11 08, E-mail: misie@vrchlab.cz

CHARITNÍ
LINKA DŮVĚRY
OLOMOUC

tel. 0800/18 98 18

Je tu pro vás, kdo řešíte životní problémy!
Psychologové a další odborníci
vám pomohou hledat řešení.
Provoz linky je nepřetržitý!

HOVOR JE BEZPLATNÝ A ANONYMNÍ

Liturgická čtení

Neděle 25. 7. – 17. neděle v mezidobí

1. čt.: 1 Král 3,5.7–12

Ž 119(118),57+72.76–77.127–128.129–130 Odp.: 97a

2. čt.: Řím 8,28–30

Ev.: Mt 13,44–52

Pondělí 26. 7. – památka sv. Jáchyma a Anny

1. čt.: Ex 32,15–24.30–34

Ž 106(105),19–20.21–22.23 Odp.: 1a

Ev.: Mt 13,31–35

Úterý 27. 7. – památka sv. Gorzda a druhů

1. čt.: Ex 33,7–11; 34,5b–9.28

Ž 103(102),6–7.8–9.10–11.12–13 Odp.: 8a

Ev.: Mt 13,36–43

Středa 28. 7. – ferie

1. čt.: Ex 34,29–35

Ž 99(98),5.6.7.9 Odp.: srov. 9c

Ev.: Mt 13,44–46

Čtvrtek 29. 7. – památka sv. Marty

1. čt.: 1 Jan 4,7–16

Ž 34(33),2–3.4–5.6–7.8–9.10–11 Odp.: 9a

Ev.: Jan 11,19–27 nebo Lk 10,38–42

Pátek 30. 7. – nez. pam. sv. Petra Chryzologa

1. čt.: Lv 23,1.4–11.15–16.27.34b–37

Ž 81(80),3–4.5–6ab.10–11ab Odp.: 2a

Ev.: Mt 13,54–58

Sobota 31. 7. – památka sv. Ignáce z Loyoly

1. čt.: Lv 25,1.8–17

Ž 67(66),2–3.5.7–8 Odp.: 4

Ev.: Mt 14,1–12

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne: NE 25.7. PO 26.7. ÚT 27.7. ST 28.7. ČT 29.7. PÁ 30.7. SO 31.7.

Antifona	812	1754	1722	857	1768	889	1754
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	812	1440	1723	857	1769	889	1755
Antifony	813	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	1441	1724	861	1770	893	1756
Antifona k Zach. kantiku	707	1441	1442	861	1443	894	1445
Prosby	817	1757	1724	861	1771	894	1757
Záv. modlitba	707	1441	1442	862	1443	1444	1445

Modlitba během dne:

Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	707	835	851	865	882	898	913

Nešpory: SO

Hymnus	807	821	1440	1727	867	1443	900	915
Antifony	808	822	838	853	868	884	900	916
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	1441	1730	871	1777	903	918
Ant. ke kant. P. M.	706	707	1442	1443	871	1444	904	708
Prosby	811	826	1764	1731	872	1778	904	918
Záv. modlitba	707	707	1441	1442	872	1443	1444	708
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

Kongregace pro nauku víry: INSTRUKCE »DONUM VERITATIS« O CÍRKEVNÍM POVOLÁNÍ TEOLOGA

Dokument se zabývá posláním teologa, jeho vztahem k učitelství úřadu Církve. Zdůrazňuje, že teologie není nikdy soukromou myšlenkovou oblastí nějakého teologa. Jako taková by znamenala jen velmi málo a rychle by upadla do bezvýznamnosti. Životodárným prostředím teologa je právě Církve, v níž jsou chráněny Boží obdivuhodné skutky, které víra zakouší. Toto prostředí víry je nutnou podmínkou k tomu, aby byla teologie účinná.

Autorem úvodu k této instrukci je kardinál Josef Ratzinger.

Brož., A5, 28 stran, cena 30 Kč

Z PRAMENŮ DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

Výťah z Dacikovy knihy „Prameny duchovního života“, který uspořádal P. František Opletal.

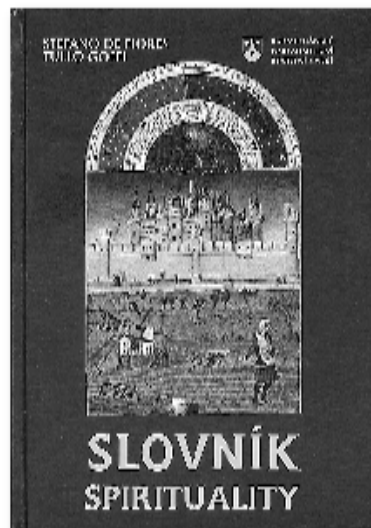
Každý člověk je povolán ke svatosti a k věčnému společenství s pravým a jediným Bohem. Cesta k dosažení křesťanské dokonalosti je nejen dílem Boží milosti, ale také dílem upřímné snahy jednotlivce dojít ke konečnému naplnění smyslu své existence. Kdo však chce růst v duchovním životě, musí rozjímat a poznávat Boží pravdy tak, aby spolu se sv. Pavlem mohl říci: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.“

Knih, která právě vychází, je spolehlivou směrovkou na této duchovní cestě. Autor „zajíždí na hlubinu“ a pomáhá čtenáři opravdovým způsobem žít svůj vnitřní vztah k Bohu.

Koř. vaz., A5, 238 stran, 175 Kč

Zájemci o úplnou verzi knihy „Prameny duchovního života“ mohou posílat na adresu našeho nakladatelství své předběžné objednávky. Při dostatečném zájmu bude úplná verze naším nakladatelstvím vydána.

Z KARMELITÁNSKÉHO NAKLADATELSTVÍ

Stefano de Fiore, Tullio Goffi: SLOVNÍK SPIRITUALITY

111 monograficky zpracovaných hesel, 64 autorů českých a zahraničních, 1500 tematických okruhů zpracovaných formou rejstříku. Kniha postihuje širokou oblast spirituální teologie a zahrnuje také aktuální témata současnosti. Určeno všem zájemcům o současnou teologii a spiritualitu.

Váz., A5, 1304 stran, 1190 Kč

Placeno předem
706 035

Novinově vylatné

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1